

Bruksela, 16 listopada 2018 r.
(OR. en)

14253/18

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2008/0140 (CNS)

SOC 703
ANTIDISCRIM 28
MI 833
JAI 1129
FREMP 195

SPRAWOZDANIE

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr poprz. dok.:	12677/18
Nr dok. Kom.:	11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246 - COM(2008) 426 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzania w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną – Sprawozdanie z postępu prac

I. WPROWADZENIE

W dniu 2 lipca 2008 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy Rady, której celem jest rozszerzenie – na dziedziny inne niż zatrudnienie – ochrony przed dyskryminacją ze względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Proponowana horyzontalna dyrektywa o równym traktowaniu ma uzupełnić obowiązujące przepisy WE¹ w tym obszarze: zakazać dyskryminacji z wyżej wymienionych względów w następujących dziedzinach: ochrona socjalna (łącznie z zabezpieczeniem społecznym i opieką zdrowotną), edukacja, a także dostęp do towarów i usług, w tym mieszkań.

¹ Zwłaszcza dyrektywy Rady 2000/43/WE, 2000/78/WE i 2004/113/WE.

Przeważająca większość delegacji z zadowoleniem przyjęła co do zasady przedmiotowy wniosek. Wiele z nich wyraziło aprobatę dla faktu, że ma on uzupełnić obowiązujące ramy prawne poprzez zastosowanie podejścia horyzontalnego uwzględniającego wszystkie cztery przyczyny dyskryminacji.

Większość delegacji potwierdziła, że ważne jest, by propagować w UE równe traktowanie jako wspólną wartość społeczną. Kilka delegacji zwróciło w szczególności uwagę na znaczenie przedmiotowego wniosku w kontekście realizacji konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Niemniej jednak niektóre delegacje byłyby za wprowadzeniem ambitniejszych przepisów w odniesieniu do niepełnosprawności.

Niektóre delegacje, choć akcentują wagę walki z dyskryminacją, kwestionowały w przeszłości potrzebę przedstawiania wniosku przez Komisję, gdyż postrzegają go jako akt naruszający kompetencje krajowe w niektórych kwestiach oraz sprzeczny z zasadą pomocniczości i zasadą proporcjonalności. Niektóre delegacje wciąż kwestionują włączenie ochrony socjalnej i edukacji do zakresu zastosowania dyrektywy.

Część delegacji chciała również wyjaśnień i wyrażała wątpliwości zwłaszcza co do braku pewności prawa, podziału kompetencji, a także praktycznych, finansowych i prawnych skutków wniosku.

Dwie delegacje podtrzymały ogólne zastrzeżenie do wniosku jako takiego.

Obecnie wszystkie delegacje podtrzymują zastrzeżenia weryfikacji do tekstu.

Delegacje CZ, DK, MT i UK podtrzymują zastrzeżenia parlamentarne. Komisja na obecnym etapie opowiada się za pierwotną wersją wniosku i podtrzymuje zastrzeżenie weryfikacji do wszelkich zmian.

W dniu 2 kwietnia 2009 r. w ramach procedury konsultacji swoją opinię wydał Parlament Europejski². W następstwie wejścia w życie – w dniu 1 grudnia 2009 r. – traktatu z Lizbony wniosek podlega obecnie art. 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wymaga zatem jednomyślności w Radzie, a wcześniej – *zgody* Parlamentu Europejskiego.

² Zob. dok. A6-0149/2009. Obecny Parlament wyznaczył na sprawozdawczynię Ulrike Lunacek (AT/LIBE/Grupa Zielonych/Wolne Przymierze Europejskie).

II. PRACE RADY PODCZAS PREZYDENCJI AUSTRIACKIEJ

Grupa Robocza do Spraw Społecznych kontynuowała analizę wniosku³ na podstawie propozycji redakcyjnych zgłoszonych przez prezydencję⁴. Skupiła się na kilku kwestiach, w tym dyskryminacji wielokrotnej, przepisach o niepełnosprawności, dyskryminacji ze względu na domniemanie oraz sankcjach. Delegacje zostały również poproszone o wskazanie przypisów, które można by wykreślić ze skonsolidowanego tekstu z uwagami.

a) Dyskryminacja wielokrotna (art. 2 ust. 2 i ust. 3-a oraz motyw 12ab)

Proponowana dyrektywa zawiera przepisy o dyskryminacji wielokrotnej, która może wystąpić nawet wtedy, gdy jej przyczyny wzięte z osobna nie powodowałyby dyskryminacji. Prezydencja zaproponowała jednak, by wykreślić z przepisów przyczyny objęte innymi dyrektywami (płeć oraz pochodzenie rasowe i etniczne⁵) i w przedmiotowej dyrektywie dyskryminację wielokrotną ograniczyć do przyczyn wymienionych w jej zakresie zastosowania. Niektóre delegacje były rozczarowane takim ograniczeniem koncepcji dyskryminacji wielokrotnej. Inne powtórzyły, że mają wątpliwości co do włączenia tego pojęcia do tekstu. Jednak grupa robocza szeroko porozumiała się co do uwzględnienia dyskryminacji wielokrotnej na podstawie tekstu zaproponowanego przez prezydencję.

b) Przepisy o niepełnosprawności

Prezydencja dopracowała przepisy o niepełnosprawności; zaproponowane zmiany spotkały się z szerokim poparciem grupy roboczej. Kilka aspektów wymaga jednak dalszej analizy.

(i) Proporcjonalne zróżnicowanie traktowania ze względu na niepełnosprawność (art. 2 ust. 7 lit. b) i motyw 15a)

³ Posiedzenia odbyły się w dniach 25 lipca i 1 października.

⁴ Dok. 10530/18 i 12077/18.

⁵ Przyczyny te są wymienione w dyrektywie 2004/113/WE i dyrektywie 2000/43/WE.

Prezydencja starała się dopracować zakres odstępstwa umożliwiającego proporcjonalne zróżnicowanie traktowania ze względu na niepełnosprawność: rozróżniła między *niepełnosprawnością* a *chorobą*.

Część delegacji nie była w stanie zaakceptować proponowanego sformułowania i opowiedziała się za sformułowaniem użytym w poprzedniej wersji tekstu, gdyż jej zdaniem „niepełnosprawność” i „chorobę” należy traktować jako osobne kryteria i nie należy ich mieszać.

(ii) Racjonalne usprawnienie (art. 4a i motyw 20ab)

Prezydencja starała się dopracować pojęcie „racjonalnego usprawnienia” względem Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

Jedna delegacja była zdania, że umieszczenie w tekście koncepcji „racjonalnego usprawnienia” powoduje niepewność prawną, gdyż nie jest ono zdefiniowane, i opowiedziała się za całkowitym wykreśleniem tego terminu.

(iii) Dostępność i racjonalne usprawnienie (art. 4b i motyw 19b)

Prezydencja starała się doprecyzować tekst, dodając nowe przykłady dla zilustrowania kryteriów oceny *nieproporcjonalnego obciążenia*. Część delegacji była zdania, że tekst wymaga jeszcze większej precyzji i dalszych prac. Niektóre delegacje miały wątpliwości co do zamieszczenia szerokiej, niewyczerpującej listy przykładów, inne zaś twierdziły, że właściwszym miejscem na przykłady byłby motyw. Inne sugerowały też, by dostosować sposób redakcji do analogicznych przepisów europejskiego aktu w sprawie dostępności⁶.

(iv) Motywy

Prezydencja zaproponowała też, by zrewidować kilka motywów, a zwłaszcza dostosować ich tekst do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

⁶ Międzyinstytucjonalny numer referencyjny 2015/0278 (COD).

c) **Dyskryminacja ze względu na domniemanie (motyw 12)**

Prezydencja dodała motyw wyjaśniający pojęcie dyskryminacji ze względu na domniemanie. Występuje ona „gdy dana osoba jest traktowana mniej korzystnie lub molestowana ze względu na religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, które się jej przypisuje” „bez względu na to, czy domniemanie na temat danej osoby jest prawdziwe”. Jedna delegacja była zdania, że sprawę tę najlepiej pozostawić sądom i nie uwzględniać jej w dyrektywie.

d) **Sankcje (art. 14 i motyw 29)**

Prezydencja zastąpiła termin „kary” terminem „sankcje”, zgodnie ze zwyczajową praktyką redakcyjną.

Bardziej szczegółowe informacje o stanowiskach poszczególnych delegacji można znaleźć w dok. 11105/18⁷ i 12677/18.

III. PODSUMOWANIE

Podczas prezydencji austriackiej poczyniono konkretne postępy w omawianych kwestiach. Pomimo szerokiego poparcia dla celów proponowanej dyrektywy do osiągnięcia wymaganej jednomyślności w Radzie potrzebne będą prace techniczne i dalsze szerokie dyskusje polityczne.

⁷ Zob. też dok. 12955/18 i 12956/18 (zostaną rozesłane w odpowiednim czasie).